

MAZOWIECKI URZĄD WOJEWÓDZKI
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ

**RAPORT O DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKÓW ADOPCYJNO – OPIEKUŃCZYCH
W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM
W 2008 ROKU**

WARSZAWA 2009

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Organizacja działania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych	4
2.1. Przepisy regulujące działanie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych w 2008 roku	4
2.2. Zadania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych	4
3. Realizacja zadań przez ośrodki adopcyjno – opiekuńcze	5
3.1. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kandydatów do prowadzenia placówek rodzinnych na podstawie programów szkolenia rodzin zastępczych, o których mowa w art. 77 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy	5
3.2. Zatwierdzone programy szkolenia kandydatów na niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze oraz zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze zgodnie z art. 77 ust. 3-5 ustawy o pomocy społecznej	6
3.3. Programy szkoleń kandydatów do rodzinnej opieki zastępczej realizowane przez ośrodki adopcyjno–opiekuńcze w województwie mazowieckim w 2008 roku	8
3.4. Informacja dotycząca ilości kandydatów zgłaszanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kandydatów do prowadzenia placówek rodzinnych w 2008 roku	9
3.5. Informacja dotycząca adopcji przeprowadzanych przez ośrodki adopcyjno – opiekuńcze w województwie mazowieckim w 2008 roku	10
3.6. Wojewódzki bank danych	11
3.7. Współpraca ośrodków adopcyjno – opiekuńczych z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi w 2008 roku	13
3.8. Współpraca ośrodków adopcyjno opiekuńczych z pozostałymi instytucjami odpowiedzialnymi za opiekę nad dzieckiem i rodziną	15
4. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych	17
5. Ustalenia wynikające z prowadzonego nadzoru nad ośrodkami adopcyjno – opiekuńczymi	20
6. Roczny program działania w zakresie nadzoru nad jakością działań ośrodków adopcyjno – opiekuńczych w 2009 roku	23
Podsumowanie	25
Spis tabel	28
Wykaz ośrodków adopcyjno-opiekuńczych województwa mazowieckiego.....	29

WSTĘP

Ośrodki adopcyjno–opiekuńcze są jednostkami organizacyjnymi systemu pomocy społecznej funkcjonującymi w ramach zadań własnych na poziomie samorządu powiatowego. Realizacja zadań własnych powiatu z zakresu zapewnienia opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki ze strony rodziców odbywa się między innymi przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno–opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie.

Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy w realizacji swoich zadań kieruje się dobrem dziecka i poszanowaniem jego praw. Działalność ośrodka adopcyjno-opiekuńczego opiera się na zasadzie współpracy ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, organizacjami społecznymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi.

Ośrodki w zależności od podmiotu prowadzącego, dzielą się na:

1. **publiczne** - prowadzone przez powiat
2. **niepubliczne** - prowadzone przez podmioty uprawnione. tj. przez:
 - 1) stowarzyszenia i fundacje zarejestrowane i działające w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli ich statuty przewidują udzielanie pomocy dzieciom i rodzinie,
 - 2) Kościół Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe, działające w Rzeczypospolitej Polskiej, o sytuacji prawnej uregulowanej ratyfikowaną umową międzynarodową albo odrębną ustawą, a także zarejestrowane, których statuty przewidują udzielanie pomocy dzieciom i rodzinie,
 - 3) osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, o których mowa wyżej, jeżeli dotychczas prowadzona przez nie działalność charytatywno-opiekuńcza daje rękojmię należytego wykonywania zadań ośrodka.

Prowadzenie ośrodka adopcyjno–opiekuńczego następuje po uzyskaniu właściwego wpisu do rejestru ośrodków dokonanego przez wojewodę w oparciu o zapis art. 84 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

W województwie mazowieckim w roku 2008 działało 11 ośrodków adopcyjno – opiekuńczych – wykaz ośrodków przedstawia załącznik nr 1.

Dla 5 z nich organem prowadzącym jest podmiot niepubliczny: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Kuria Biskupia Diecezji Warszawsko – Praskiej, Caritas Diecezji Radomskiej oraz Towarzystwo „Nasz DOM”.

2. ORGANIZACJA DZIAŁANIA OŚRODKÓW ADOPCYJNO-OPIEKUŃCZYCH

2.1. Przepisy regulujące działanie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych w 2008 roku

Zadania i kompetencje ośrodków adopcyjno-opiekuńczych reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008, Nr 115, poz. 728, ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi:

- rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 roku w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz. U z 2005 r. Nr 205, poz. 1701 i Dz. U. z 2007 r., Nr 201, poz. 1457).

- rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 5 października 2004 roku w sprawie centralnego banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie oraz ośrodków adopcyjno-opiekuńczych upoważnionych do współpracy z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi (Dz. U z 2004r. Nr 223, poz. 2266);

- rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 października 2004 roku w sprawie podmiotów uprawnionych do zakładania i prowadzenia niepublicznych ośrodków adopcyjno-opiekuńczych oraz stażu pracy i kwalifikacji wymaganych od osób zatrudnionych w publicznych i niepublicznych ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, a także warunków lokalowych jakimi powinny dysponować te ośrodki (Dz. U z 2004r. Nr 226, poz. 2293);

- rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 18 października 2004 roku w sprawie rodzin zastępczych (Dz. U z 2004 r. Nr 233, poz. 2344 i Dz. U. z 2007 r. Nr 201, poz. 1456).

2.2 Zadania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych

Zgodnie z § 4 rozporządzenia w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych do zadań ośrodka należy:

- gromadzenie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione lub umieszczone w rodzinie zastępczej;
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz rodzinnych wywiadów środowiskowych, dotyczących osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej albo kandydatów do prowadzenia placówki rodzinnej;
- wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych stwierdzających ukończenie szkolenia dla rodzin zastępczych według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia;
- wydawanie kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej opinii o spełnianiu przez nich warunków, a kandydatom do prowadzenia placówki rodzinnej opinii o posiadaniu odpowiedniego przygotowania;

- dobór rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka;
- prowadzenie pomocy psychologicznej, poradnictwa pedagogicznego i prawnego dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach rodzinnych;
- współpraca z sądem opiekuńczym, polegająca w szczególności na powiadamianiu o okolicznościach uzasadniających wszczęcie z urzędu postępowania opiekuńczego i sporządzaniu opinii w sprawach dotyczących umieszczenia dzieci w rodzinie przysposabiającej, rodzinie zastępczej lub w placówce rodzinnej;
- udzielanie pomocy w przygotowaniu wniosków o przysposobienie lub ustanowienie rodziny zastępczej i zgromadzeniu niezbędnych dokumentów;
- działalność edukacyjna i upowszechniająca tworzenie rodzin przysposabiających, zastępczych oraz placówek rodzinnych;
- wspieranie dyrektora placówki rodzinnej w sporządzaniu indywidualnego planu pracy z dzieckiem oraz dokonywanie oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce rodzinnej;
- współpraca z dyrektorem placówki rodzinnej w sporządzaniu okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w danej placówce;
- realizowanie innych zadań przewidzianych w przepisach dotyczących opieki nad dzieckiem i rodziną.

Ponadto zgodnie z przypisanymi zadaniami ośrodki adopcyjno–opiekuńcze współpracują z rodzinami naturalnymi, zastępczymi, przysposabiającymi oraz udzielają im wsparcia w wykonywaniu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych;
- poradnictwo i terapię, w tym terapię rodzinną;
- pomoc pedagogiczną i psychologiczną;
- pomoc prawną w zakresie prawa rodzinnego.

3. REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ OŚRODKI ADOPCYJNO–OPIEKUŃCZE

3.1. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kandydatów do prowadzenia placówek rodzinnych na podstawie programów szkolenia rodzin zastępczych, o których mowa w art. 77 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy

Działające w województwie mazowieckim ośrodki adopcyjno–opiekuńcze prowadzą dla kandydatów szkolenia na podstawie opracowanych programów przygotowujących osoby do pełnienia funkcji rodziny adopcyjnej, zastępczej lub prowadzenia placówki rodzinnej. Zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej szkolenie niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych oraz zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych prowadzi się według programów szkolenia zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Ośrodki adopcyjno–opiekuńcze szkolą kandydatów we własnym zakresie na podstawie programów autorskich lub zatrudniają pracowników posiadających uprawnienia trenerskie do szkolenia według programów licencjonowanych.

3.2. Zatwierdzone programy szkolenia kandydatów na niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze oraz zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze zgodnie z art. 77 ust. 3-5 ustawy o pomocy społecznej

- Decyzją Ministra Polityki znak DPS-VI-4122-40-WB/04 z dnia 21.10.2004 r. program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pełniące zadania pogotowia rodzinnego, przedstawiony przez Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „PRO FAMILIA” w Krakowie zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pełniące zadania pogotowia rodzinnego pod nazwą „RODZINA”;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-VI-4122-28-WB/05 z dnia 12.04.2005 r. przedstawiony przez Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „PRO FAMILIA” w Krakowie program pod nazwą „RODZINA” zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze dla dzieci niedostosowanych społecznie, z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji;

- Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej znak DPS-II-4122-5/TU/06 z dnia 13.11.2006 r. program szkolenia zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych złożony przez Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Warszawie zatwierdzono jako program pod nazwą „Blżej dziecka” – szkolenie programowe kandydatów na zastępcze środowisko rodzinne;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-VI-4122-36-WB/04 z dnia 15.10.2004 r. program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze przedstawiony przez Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Radomiu zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego pod nazwą „Program szkolenia rodzin zastępczych”;

- Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej znak DPS-IV-5121-5-1-TU/08 z dnia 02.12.2008 r. zatwierdzono zmiany dokonane w „Programie szkoleń rodzin zastępczych”;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-VI-4122-4- WB/05 z dnia 19.01.2005 r. przedstawiony przez Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Radomiu program pod nazwą „Program szkolenia kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze” zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze dla dzieci: niedostosowanych społecznie, z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-V-5122-16-WB/04 z dnia 15.07.2004 r. przedstawiony przez Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy

w Warszawie program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze pod nazwą „Służyć najmniejszym”;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-VI-4122-29-WB/05 z dnia 19.04.2005 r. przedstawiony przez Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Warszawie program pod nazwą „Dobrze, że jesteś” zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze dla dzieci: niedostosowanych społecznie, z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-VI-4122-29-WB/05 z dnia 18.10.2005 r. przedstawiony przez Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Płocku program pod nazwą „Szkolenie dla kandydatów do pełnienia roli rodziny zastępczej” zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na: rodziny zastępcze, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze (dla dzieci niedostosowanych społecznie, z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji);

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-VI-4122-24-WB/05 z dnia 24.03.2005 r. przedstawiony przez Towarzystwo Psychoprofilaktyczne w Warszawie program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze zatwierdzono jako program pod nazwą „Drugi dom” szkolenia kandydatów na: rodziny zastępcze, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze dla dzieci niedostosowanych społecznie.

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-VI-4122-30-WB/05 z dnia 09.05.2005 r. przedstawiony przez Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci SZANSA w Markach program pod nazwą „Szansa w Rodzinie” zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na: rodziny zastępcze, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze (dla dzieci niedostosowanych społecznie, z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji) oraz rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-V-5122-20-WB/04 z dnia 15.07.2004 r. program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze przedstawiony przez Towarzystwo NASZ DOM zatwierdzono jako program szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodziny zastępcze pełniące zadania pogotowia rodzinnego pod nazwą „PRIDE-Rodzinną opieką zastępczą/adopcją”;

- Decyzją Ministra Polityki Społecznej znak DPS-V-4122-3-WB/05 z dnia 14.01.2005 r. przedstawiony przez Towarzystwo NASZ DOM program szkolenia kandydatów na zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze zatwierdzono jako program „PRIDE - Rodzinną opieką zastępczą/adopcją” szkolenia kandydatów na zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze dla dzieci (niedostosowanych społecznie, z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji);

- Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej znak DPS-IV-5121-2-1-TU/08 z dnia 07.07.2008 r. przedstawiony przez Szkołę Przymierza Rodzin w Warszawie program dla rodzin zastępczych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia placówek rodzinnych zatwierdzono jako program pod nazwą „Program dla rodzin zastępczych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia placówek rodzinnych”.

3.3. Programy szkoleń kandydatów do rodzinnej opieki zastępczej realizowane przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w województwie mazowieckim w 2008 roku

Tabela nr 1 Programy szkolenia dla kandydatów do rodzinnej opieki zastępczej

Lp	nazwa ośrodka adopcyjno-opiekuńczego	nazwa programu szkolenia kandydatów na niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze oraz zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze
1.	OAo w Ciechanowie	RODZINA
2.	OAo w Ostrołęce	RODZINA
3.	OAo w Płocku	autorski program „Szkolenie dla kandydatów do pełnienia roli rodziny zastępczej”
4.	OAo w Radomiu	autorski „Program szkolenia rodzin zastępczych”
5.	Katolicki OAo w Radomiu	PRIDE
6.	OAo w Siedlcach	RODZINA
7.	Publiczny OAo w Warszawie	Autorski program „Bliżej dziecka” – szkolenie programowe kandydatów na zastępcze środowisko rodzinne
8.	Katolicki OAo w Warszawie	Program autorski „Służyć najmniejszym” oraz „Dobrze, że jesteś”
9.	OAo TPD w Warszawie	PRIDE, Autorski program szkolenia kandydatów na rodziny adopcyjne
10.	Krajowy OAo TPD w Warszawie	szkoli kandydatów na rodziny adopcyjne
11.	Ośrodek Rodzinnej Opieki Zastępczej Towarzystwa „Nasz Dom”	PRIDE

Zarówno zakres programowy jak i forma szkoleń organizowanych i prowadzonych przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w województwie mazowieckim w wysokim stopniu umożliwiają przekazanie uczestnikom niezbędnej wiedzy na temat budowania więzi z dzieckiem przyjętym do rodziny. Z zebranych informacji wynika, że ośrodki realizujące autorskie programy szkolenia w bardziej elastyczny sposób przygotowują kandydatów dostosowując formę i liczbę zajęć do zgłaszanych potrzeb. Stwarzają również uczestniczącym osobom możliwość swobodnego wypowiedzenia się na tematy związane z problemami z akceptacją dziecka oraz stosunkiem do jego sytuacji rodzinnej i zdrowotnej. W ten sposób szkolenia pozwalają kandydatom na lepsze

rozpoznanie swojej motywacji związanej z zamiarem przyjęcia dziecka oraz indywidualnych predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Z przeprowadzonych kontroli wynika, że kadra ośrodków adopcyjno-opiekuńczych w trosce o wysoką jakość realizowanych zadań podnosi swoje kwalifikacje poprzez udział w seminariach, konferencjach oraz szkoleniach.

3.4. Informacja dotycząca ilości kandydatów zgłoszonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kandydatów do prowadzenia placówek rodzinnych w 2008 roku

Tabela nr 2 Ilość kandydatów zgłoszonych, uczestniczących i kończących szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Lp.	Nazwa Ośrodka	ilość kandydatów zgłoszonych na szkolenie	ilość kandydatów uczestniczących w szkoleniu	ilość kandydatów zakwalifikowanych do rodzinnej opieki zastępczej
1.	OAO w Ciechanowie	10	10	8
2.	OAO w Ostrołęce	20	12	2
3.	OAO w Płocku	4	4	2
4.	OAO w Radomiu	28	22	14
5.	KOAO w Radomiu	9	9	11
6.	POAO w Warszawie	15	15	14
7.	KOAO w Warszawie	15	21	5
8.	OAO TPD w Warszawie	11	7	5
9.	KOAO TPD w Warszawie	-	-	-
10.	OROZ „Nasz Dom” w Warszawie	128	128	84
11.	OAO w Siedlcach	9	-	-
	RAZEM	249	228	145

Uzyskanie zaświadczenia kwalifikacyjnego stwierdzającego ukończenie szkolenia dla rodzin zastępczych poprzedzone jest procedurą kwalifikacyjną obejmującą między innymi spotkania z psychologiem i pedagogiem oraz złożenie odpowiednich dokumentów.

Z analizy powyższych danych wynika, że udział kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w szkoleniu nie zawsze kończy się uzyskaniem kwalifikacji uprawniającej do starań o powierzenie dziecka.

3.5. Informacja dotycząca adopcji przeprowadzonych przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w województwie mazowieckim w 2008 roku

Stosownie do zapisu art. 83 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej przygotowanie kandydatów na osoby przysposabiające oraz prowadzenie procedur przysposobienia należy do wyłącznych kompetencji ośrodka adopcyjno-opiekuńczego.

Tabela nr 3 Ilość przeprowadzonych adopcji krajowych i zagranicznych w roku 2008

nazwa ośrodka adopcyjno-opiekuńczego	ilość przeprowadzonych adopcji w 2008 r.			
	adopcje krajowe		adopcje zagraniczne *	
	ilość rodzin	ilość dzieci	ilość rodzin	ilość dzieci
OAO w Ciechanowie	21	23	-	-
OAO w Ostrołęce	10	10	-	-
OAO w Płocku	6	6	-	-
OAO w Radomiu	17	19	-	-
KOAO w Radomiu	22	26	-	-
OAO w Siedlcach	12	13	-	-
POAO w Warszawie	23	28	65	89
KOAO w Warszawie	60	63	88	149
OAO TPD w Warszawie	34	47	-	-
KOAO TPD w Warszawie	-	-	98	151
OROZ „Nasz Dom” w Warszawie	22	30		
Razem	227	265	251	389

* do prowadzenia procedury adopcji zagranicznych dzieci z terenu całej Polski upoważnione są tylko trzy ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w województwie mazowieckim. Funkcję organu centralnego ds. adopcji zagranicznych pełni Departament Świadczeń Rodzinnych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Z danych przekazanych przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze wynika, że jednostki dokonały doboru rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka zakończonego adopcją dla **654** dzieci, z czego:

- **265** to adopcje krajowe,
- **389** – adopcje zagraniczne.

Procedury przysposobienia związane ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej może przeprowadzać wyłącznie ośrodek upoważniony do współpracy z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi. Do tej współpracy zostały upoważnione tylko trzy ośrodki adopcyjno-opiekuńcze. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 5 października 2004 roku w sprawie centralnego banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie oraz ośrodków adopcyjno-

opiekuńczych upoważnionych do współpracy z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2266) do prowadzenia spraw związanych z przeprowadzaniem adopcji zagranicznej upoważnione są trzy ośrodki adopcyjno – opiekuńcze z siedzibą w Warszawie:

- Publiczny Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy przy ul. Nowogrodzkiej 75
- Katolicki Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy przy ul. Grochowskiej 194/ 196
- Krajowy Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy TPD przy ul. Krakowskie Przedmieście 6.

Dziecko może być zakwalifikowane do przysposobienia związanego ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie po wyczerpaniu wszystkich możliwości znalezienia rodziny przysposabiającej na terenie kraju.

Funkcję organu centralnego ds. adopcji zagranicznych pełni Departament Świadczeń Rodziny w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, który wydaje zgodę na dalsze postępowanie w procedurze adopcyjnej związanej z umieszczeniem dziecka w rodzinie adopcyjnej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, wystawioną imiennie na wnioskodawcę, bądź wnioskodawców.

Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy z siedzibą w Warszawie prowadzi również centralny bank danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie, którym nie można zapewnić opieki w rodzinie przysposabiającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, ośrodek kwalifikuje do przysposobienia dzieci zgłoszone przez matki biologiczne, szpitale i inne zakłady opieki zdrowotnej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki pomocy społecznej, inne instytucje i osoby, które powzięły informację o takim dziecku.

Kwalifikacja dziecka do przysposobienia obejmuje:

- 1) ustalenie sytuacji prawnej dziecka oraz jego rodzeństwa;
- 2) dokonywana przez psychologa ocenę stopnia możliwości nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w nowej rodzinie;
- 3) określenia specyfiki potrzeb dziecka w kontekście prawidłowego doboru rodziny.

3.6. Wojewódzki bank danych

Ośrodkiem, który zgodnie z art. 22 pkt 6) ustawy o pomocy społecznej prowadzi na terenie województwa mazowieckiego wojewódzki bank danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodziny adopcyjnej, jest Publiczny Ośrodek Adopcyjno–Opiekuńczy w Warszawie.

W 2008 roku do wojewódzkiego banku danych zostało zgłoszonych ogółem **312** dzieci, z czego:

- **262** dzieci miało uregulowaną sytuację prawną,
- **50** dzieci miało nieuregulowaną sytuację prawną.

Dane dotyczące dzieci zgłoszonych do wojewódzkiego banku danych w 2008 roku według jednostek zgłaszających oraz wieku zgłaszanych dzieci:

Tabela nr 4 Ilość dzieci zgłoszonych do wojewódzkiego banku danych przez poszczególne jednostki

O G Ó Ł E M	Ilość zgłoszeń z jednostek					
	placówki opiekun – wych.	Rodzina zastępcza	PCPR	Szpital	OA O	Sąd
312	102	5	9	0	182	14

Tabela nr 5 Dzieci według wieku zgłoszone do wojewódzkiego banku danych

O G Ó Ł E M	Ilość zgłoszeń według wieku							
	Do 3 miesiąca życia	3m. – 6m.	6m. – 1 roku	1 – 3 lat	3 – 6 lat	6 – 10 lat	10 – 13 lat	Powyżej 13 lat
312	48	25	34	36	40	59	45	25

Dane wskazują, że w 2008 roku nastąpił spadek zgłoszeń dzieci do poszukiwania zastępczego środowiska rodzinnego w porównaniu z latami ubiegłymi (w 2007 roku było 333 zgłoszonych dzieci). Nastąpił również ogólny spadek zgłoszeń dzieci przez placówki opiekuńczo-wychowawcze (w 2007 roku – 109 zgłoszeń). Jednocześnie, jak wynika z ww. zestawienia, największa liczba kart dzieci przekazanych do wojewódzkiego banku danych dotyczyła dzieci między 6 – 10 rokiem życia (w 2007 roku – 62). Widoczny jest spadek liczby zgłoszeń do wojewódzkiego banku danych dzieci w wieku od 3 miesiąca do 6 miesiąca życia w stosunku do roku 2007 (było 34).

Powyższe dane pozwalają na stwierdzenie, że w dalszym ciągu dzieci starsze przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, na skutek nieuregulowanej sytuacji prawnej oraz nieskuteczności prowadzonej nawet przez kilka lat pracy z rodzinami naturalnymi prowadzonej w placówkach, mają mniejsze szanse na znalezienie rodzinnej opieki zastępczej. Bardziej zdecydowane działania podejmowane są

w przypadku placówek opieki zastępczej dla małych dzieci. W przypadku stwierdzenia braku szans na reintegrację rodziny naturalnej w miarę szybko dąży się do uregulowania sytuacji prawnej dziecka oraz znalezienia dla niego rodziny adopcyjnej.

Zgodnie z przepisami wykonawczymi, dotyczącymi standardów obowiązujących w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, mają one obowiązek prowadzić bieżącą diagnozę sytuacji dziecka, nie tylko przez zatrudnionych specjalistów, ale również na posiedzeniach stałych zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka, na których powinni być obecni m.in. przedstawiciele ośrodków adopcyjno-opiekuńczych. Działania uzgodnione wspólnie na posiedzeniach ww. zespołów często nie mogą zostać zrealizowane z powodu braku przychylności sądów rodzinnych do zgłoszonych przez placówkę lub ośrodek postulatów. Nadal przyczyny umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych tkwią w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej rodzin i związane są z: ubóstwem, niepełnosprawnością, niezaradnością życiową oraz niewydolnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

3.7. Współpraca ośrodków adopcyjno-opiekuńczych z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w 2008 r.

Na koniec 2008 roku w województwie mazowieckim były zarejestrowane 84 placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których przebywało 2233 dzieci. Współpraca ośrodków adopcyjno-opiekuńczych z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi jest szczególnie istotnym zadaniem przypisanym ośrodkom. Dotyczy bowiem kwestii związanych ze skróceniem okresu pobytu dziecka w placówce opieki instytucjonalnej, przede wszystkim poprzez diagnozę sytuacji rodzinnej dziecka, szans powrotu do rodziny naturalnej, a także formy i możliwości poszukiwania zastępczego środowiska rodzinnego dla dzieci pozbawionych możliwości powrotu do rodziny własnej.

Z informacji uzyskanych w ramach sprawowanego nadzoru nad jakością działania placówek opiekuńczo-wychowawczych wynika, że współpraca ośrodków adopcyjno-opiekuńczych z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi dotyczy przede wszystkim działalności w sferze poszukiwania zastępczego środowiska rodzinnego dla dzieci pozbawionych własnej rodziny. W tym celu przedstawiciele ośrodków uczestniczą w posiedzeniach stałych zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka, na których poruszane są zagadnienia dotyczące celowości szans powrotu dziecka do rodziny naturalnej i możliwości poszukiwania dla niego zastępczego środowiska rodzinnego.

W zakresie analizy sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ośrodek adopcyjno–opiekuńczy traktowany jest jako organ doradczy w zakresie postępowania w sprawie uregulowania sytuacji prawnej dziecka oraz wyboru najlepszej dla dziecka formy rodzinnej opieki zastępczej.

Ze sprawozdań przekazanych przez ośrodki adopcyjno–opiekuńcze wynika, że w 2008 roku współpracowały z:

1) 36 placówkami rodzinnymi w zakresie:

- wspierania dyrektora w sporządzaniu indywidualnego planu pracy z dzieckiem;
- sporządzania okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w placówce;
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- oceny aktualnej sytuacji rodziny naturalnej dziecka oraz motywowanie rodziców biologicznych do zmiany sytuacji;
- diagnozowania psychologicznego i pedagogicznego dzieci;
- pomocy w rozwiązywaniu sytuacji trudnych, kryzysowych;
- wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla prowadzących rodzinne domy dziecka;

2) 77 placówkami opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego w zakresie:

- udziału w posiedzeniach stałych zespołów do okresowej oceny sytuacji dziecka;
- sporządzania opinii dotyczących kandydatów na rodzinę zaprzyjaźnioną;
- sporządzania opinii dla potrzeb sądu dotyczącej kontaktu dziecka rodziny z dzieckiem;
- doradztwa prawnego oraz wyboru formy opieki zastępczej;

3) 70 rodzinami zastępczymi w zakresie wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i uregulowaniu sytuacji prawnej dziecka oraz poradnictwa prawnego.

Ponadto ośrodki objęły wsparciem **rodziny naturalne** w tym:

- 244 rodziny zgłosiły się bezpośrednio do ośrodków;
- 34 rodziny dzieci przebywających w placówkach rodzinnych;
- 13 rodzin dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych typu socjalizacyjnego.

Najczęstsze formy wsparcia rodzin naturalnych dotyczyły: psychoedukacji, poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego oraz prawnego z zakresu prawa rodzinnego, jak też diagnozy sytuacji rodzinnej i bytowej.

Ośrodki udzieliły 1093 porad rodzinom naturalnym, adopcyjnym i zastępczym w następujących dziedzinach:

- problemach opiekuńczo-wychowawczych, zaburzeniach zachowania;
- problemach związanych z bezrobociem, trudnymi warunkami mieszkaniowymi;
- konfliktach małżeńskich, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich;
- uzależnienie i przemoc.

3.8. Współpraca ośrodków adopcyjno–opiekuńczych z pozostałymi instytucjami odpowiedzialnymi za opiekę nad dzieckiem i rodziną

W ramach realizacji zadań ośrodki adopcyjno–opiekuńcze zobowiązane są do współdziałania z instytucjami powołanymi w celu udzielania wsparcia dziecku i rodzinie. Zasadniczym celem takiej współpracy jest wypracowanie jak najlepszych metod działania na rzecz dziecka zagrożonego sieroctwem społecznym i budowa spójnego systemu wsparcia dziecka i rodziny.

Z informacji przekazanych przez ośrodki adopcyjno – opiekuńcze działające w województwie mazowieckim wynika, że w 2008 roku współpracowały one z następującymi instytucjami:

- powiatowymi centrami pomocy rodzinie;
- ośrodkami pomocy społecznej;
- sądami rodzinnymi;
- kuratorami sądowymi;
- poradniami psychologiczno – pedagogicznymi;
- rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno – konsultacyjnymi;
- policją;
- oddziałami noworodkowymi i dziecięcymi szpitali;
- domami samotnej matki i dla kobiet w ciąży;
- fundacjami, stowarzyszeniami, organizacjami kościelnymi – których celem statutowym jest pomoc dziecku i rodzinie.

Z informacji przekazywanych przez ośrodki adopcyjno–opiekuńcze wynika, że współpraca pomiędzy poszczególnymi podmiotami jest ściśle powiązana z zakresem zadań związanych z realizacją prawa dziecka do życia w rodzinie. W przypadku szans powrotu dziecka do rodziny naturalnej konieczne jest dokonanie diagnozy potrzeb

rodziny i możliwości ich zaspokojenia w najbliższym środowisku. Natomiast w sytuacji, gdy konieczne staje się poszukiwanie dla dziecka zastępczego środowiska rodzinnego, ośrodki adopcyjno – opiekuńcze realizują swoje zadania współdziałając z instytucjami pomocy społecznej zorganizowanymi na szczeblu powiatu.

Z danych uzyskanych w trakcie kontroli przeprowadzonych w ośrodkach adopcyjno–opiekuńczych wynika, że współpraca tych jednostek z sądami dotyczy przede wszystkim normowania sytuacji prawnej dziecka oraz oceny jego szans powrotu do rodziny naturalnej. Z danych pochodzących z 2008 roku wynika, że ośrodki działające w województwie mazowieckim nie do końca mają możliwość zgodnej współpracy z sądami rodzinnymi, szczególnie w zakresie regulowania sytuacji prawnej dziecka opuszczonego. Powodem takiego stanu rzeczy są najczęściej zbyt długie terminy pomiędzy poszczególnymi etapami postępowania sądowego utrudniające uregulowanie sytuacji prawnej dziecka oraz opóźniające umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej lub zastępczej. W przypadku dzieci przekazanych do adopcji tuż po urodzeniu powoduje to konieczność kilkumiesięcznego nawet pobytu w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Innym powodem niedoskonałej współpracy ośrodków z sądami jest odmienny niejednokrotnie stosunek stron postępowania do rodzin naturalnych dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych. Z informacji przekazywanych przez ośrodki adopcyjno – opiekuńcze wynika, że pomimo kilkuletniego pobytu dziecka w placówce i wystarczających przesłanek do uregulowania jego sytuacji prawnej sądy rzadko postanawiają o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej.

Stosownie do zapisu art. 83 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, *w powiecie, w którym nie ma ośrodka adopcyjno-opiekuńczego szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wykonuje powiatowe centrum pomocy rodzinie lub inny podmiot na jego zlecenie*. Pamiętać jednak należy, że tylko do wyłącznych kompetencji ośrodka adopcyjno-opiekuńczego należy wydawanie kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej opinii o spełnianiu przez nich warunków, a kandydatom do prowadzenia placówki opinii o posiadaniu odpowiedniego przygotowania.

Współdziałanie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, jako jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej odpowiedzialnymi za realizację powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, m.in. poprzez organizowanie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki

rodzicielskiej, jest niezbędne dla prawidłowego wykonywania swoich podstawowych funkcji przez ośrodki, dotyczącej przede wszystkim pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

4. ORGANIZOWANIE OPIEKI W RODZINACH ZASTĘPCZYCH **zadanie własne realizowane przez powiaty województwa mazowieckiego –** **rodziny zastępcze stan na 31.12.2008 r.**

Rodzina zastępcza to forma opieki, mająca na celu zapewnienie opieki i wychowania dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. W wypełnianiu swoich funkcji rodzina zastępcza kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw. Intencją i założeniem opieki zastępczej jest jej tymczasowość, w związku z czym, dziecko powinno przebywać w niej do momentu uregulowania sytuacji życiowej własnej rodziny. Oczywiście nie można wykluczyć i takich sytuacji, gdzie dziecko pozostanie pod opieką zastępczą aż do momentu usamodzielnienia, czyli osiągnięcia pełnoletności. Opiekę nad powierzonym dzieckiem sprawuje osobiście, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 72 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej: gdy osoba pełniąca funkcje rodziny zastępczej okresowo nie może z powodów zdrowotnych lub losowych sprawować opieki osobiście, albo gdy dziecko okresowo przebywa w szczególności w sanatorium, szpitalu, domu pomocy społecznej, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, młodzieżowym ośrodku lub w innej placówce zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. Przy umieszczaniu kolejnego dziecka w istniejącej już rodzinie zastępczej sąd zasięga opinii powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej.

Warunki, które muszą spełniać kandydaci na rodzinę zastępczą określa szczegółowo art. 73 ust. 1 pkt 1-8 ustawy o pomocy społecznej: *„Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżonkom lub osobie niepozostającej w związku małżeńskim, jeżeli osoby te spełniają następujące warunki:*

- 1) *dają rękojmię należytego wykonywania zadań rodziny zastępczej;*
- 2) *mają stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;*
- 3) *korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich;*

- 4) *nie są lub nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, nie są ograniczeni we władzy rodzicielskiej ani też władza rodzicielska nie została im zawieszona;*
- 5) *wywiązują się z obowiązku łożenia na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby, gdy ciąży na nich taki obowiązek z mocy prawa lub orzeczenia sądu;*
- 6) *nie są chore na chorobę uniemożliwiającą właściwą opiekę nad dzieckiem, co zostało stwierdzone zaświadczeniem lekarskim;*
- 7) *mają odpowiednie warunki mieszkaniowe oraz stałe źródło utrzymania;*
- 8) *uzyskały pozytywną opinię ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania."*

Powyższe warunki wymagane są zarówno w odniesieniu do kandydatów spokrewnionych z dzieckiem, jak i z nim niespokrewnionych. Nie bez znaczenia jest fakt spokrewnienia z dzieckiem, gdyż w zależności od tego procedura organizowania zastępczego środowiska rodzinnego może się różnić. Kandydaci spokrewnieni najczęściej starają się o stworzenie rodziny zastępczej dla znanego im dziecka (np. rodzeństwa, wnuków). Kandydaci niespokrewnieni nie zawsze tworzą rodzinę zastępczą dla konkretnego dziecka, często dopiero po kwalifikacji rodziny uruchamiana jest procedura doboru dziecka z uwzględnieniem jego potrzeb, a także oczekiwań i kompetencji kandydatów. Właściwy dobór rodziny do dziecka jest niezwykle ważny i powinien uwzględniać przede wszystkim jej strukturę i możliwości optymalnego zaspokajania potrzeb dziecka.

Powiatowe centrum pomocy rodzinie kieruje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na szkolenie w oparciu o programy zatwierdzone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, o którym mowa w art. 83 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, a rozpatrując oferty kandydatów do pełnienia funkcji niespokrewnionej z dzieckiem zawodowej rodziny zastępczej, bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) *predyspozycje psychofizyczne kandydatów do pełnienia tej funkcji, w zależności od typu rodziny zastępczej;*
- 2) *umiejętności niezbędne w opiece nad dziećmi o poszczególnych potrzebach;*
- 3) *doświadczenie w pracy z dziećmi o szczególnych potrzebach;*
- 4) *informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym;*
- 5) *warunki mieszkaniowe kandydatów pozwalające na przyjęcie dziecka o szczególnych potrzebach.*

W zakresie programowym szkolenia dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych uwzględnia się zarówno w wymiarze godzin, jak i w doborze problematyki oraz metod szkolenia specyfikę zadań opiekuńczo-wychowawczych dla poszczególnych typów zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych. Zakres programowy szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, prowadzenia placówek rodzinnych oraz

rodzin zastępczych określony został w § 6 rozporządzenia w sprawie rodzin zastępczych. Kandydaci zobowiązani zostali m.in. do odbycia 10-godzinnego stażu w zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela nr 6 Ilość rodzin zastępczych i umieszczonych dzieci w roku 2008

wyszczególnienie		ilość rodzin zastępczych	ilość dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej *
rodziny zastępcze – ogółem w 2008 roku		4 799	6 830
rodziny spokrewnione z dzieckiem		4 102	5 390
rodziny niespokrewnione z dzieckiem		590	864
<i>zawodowe niespokrewnione z dzieckiem</i>		107	575
w tym:	<i>wielodzietne</i>	54	284
	<i>specjalistyczne</i>	12	26
	<i>o charakterze pogotowia</i>	41	265

- ilość wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, nie tylko przyjętych w okresie sprawozdawczym I - XII 2008 roku

Dla porównania dane dotyczące rodzinnej opieki zastępczej w województwie mazowieckim w latach 2002 – 2007

Tabela nr 7 Ilość rodzin zastępczych i umieszczonych dzieci w roku 2002, 2004 i 2007

Rodziny zastępcze:	2002		2004		2007	
	ilość rodzin zastępczych	ilość dzieci w rodzinach zastępczych	ilość rodzin zastępczych	ilość dzieci w rodzinach zastępczych	ilość rodzin zastępczych	ilość dzieci w rodzinach zastępczych
spokrewnione z dzieckiem	3 914	5 006	4 033	5 194	4186	5463
niespokrewnione z dzieckiem	423	584	503	692	584	896
<i>zawodowe niespokrewnione z dzieckiem,</i> w tym:	14	66	37	228	89	500
- wielodzietne	-	-	6	23	39	216
- specjalistyczne	-	-	-	-	8	17
- o charakterze pogotowia rodzinnego	14	66	31	105	42	267

RAZEM	4 351	5 656	4 537	6 114	4 859	6 859
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Z powyższych danych wynika, że w latach 2002 – 2007 systematycznie wzrastała liczba rodzin zastępczych zarówno spokrewnionych jak i niespokrewnionych z dzieckiem. Jednocześnie przekłada się to na liczbę dzieci umieszczonych w tych formach opieki. Natomiast w latach 2007 – 2008 nastąpił spadek ilości rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem (w 2007 – 4186, a w 2008 – 4102), a zauważa się w dalszym ciągu wzrost rodzin niespokrewnionych z dzieckiem. Analizując dane dotyczące rodzin zastępczych w województwie mazowieckim należy stwierdzić, że od 2004 roku wzrasta także liczba rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych. Z 6 funkcjonujących w 2004 roku do 54 w 2008 roku.

W 2007 roku utworzono również po raz pierwszy zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze.

5. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z PROWADZONEGO NADZORU NAD OŚRODKAMI ADOPCYJNO–OPIEKUŃCZYMI

Zadania oraz funkcje nadzorcze i kontrolne wojewody w stosunku do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej i ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206).

Natomiast szczegółowe zasady sprawowania nadzoru nad jednostkami określono w drodze:

- rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, ze zm.);
- rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo–wychowawczych oraz nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjno–opiekuńczych (Dz. U z 2005 r. Nr 214, poz. 1812 i Dz. U. z 2007 r., Nr 201, poz. 1459)

Zakres kontroli przeprowadzonych w ośrodkach adopcyjno–opiekuńczych dotyczył w szczególności jakości realizowanych zadań w zakresie szkolenia

i kwalifikowania kandydatów do rodzinnej opieki nad dzieckiem oraz współpracy ośrodków z placówkami opiekuńczo–wychowawczymi. W 2008 przeprowadzono 4 kontrole problemowe i 1 kontrolę doraźną.

Art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej uprawnia wojewodę do wydania kontrolowanej jednostce, w wypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego nieprawidłowości, zaleceń pokontrolnych. W 2008 roku wydano dwa zalecenia:

- sporządzać dokumentację potwierdzającą kwalifikacje dzieci do przysposobienia zgodnie z zapisami § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b i § 8 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 roku w sprawie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 205, poz. 1701, Dz. U. z 2007 r., Nr 201, poz. 1457);
- wydawać zaświadczenia kwalifikacyjne zgodne z wzorem stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia wskazując właściwą decyzję administracyjną w sprawie zatwierdzenia programu szkoleń rodzin zastępczych.

Ustalenia i wnioski w związku z prowadzonym w 2008 r. postępowaniem nadzorczym:

1. Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują wyraźnie na zdecydowanie większą pracę ośrodków prowadzoną z kandydatami na rodziny adopcyjne. Ma to związek z liczbą osób zgłaszających się do ośrodka z zamiarem przysposobienia dziecka.
2. Wzrasta liczba kandydatów zgłaszających zamiar pełnienia funkcji rodziny zastępczej, którzy deklarują udział w szkoleniu prowadzonym przez ośrodek. Niejednokrotnie kandydaci kierowani są przez PCPR, który nie prowadzi szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze we własnym zakresie.
3. Ośrodki adopcyjno–opiekuńcze prowadzą również szkolenia dla kandydatów do prowadzenia placówek rodzinnych. Najczęściej są oni kierowani przez właściwy PCPR. Liczba osób zgłaszających zamiar prowadzenia placówki tego typu wzrasta powoli i w dużej mierze jest spowodowana szeroko zakrojonymi akcjami informacyjnymi prowadzonymi na terenie powiatu/ miasta. Należy jednak zaznaczyć, że wzrost zainteresowania osób tworzeniem tej formy opieki nie oznacza dużego wzrostu liczby placówek rodzinnych. Podstawowym kryterium uzyskania pozytywnej kwalifikacji przez kandydatów jest posiadanie predyspozycji do sprawowania opieki nad dziećmi pozbawionymi rodziny własnej. Ponadto, utworzenie placówki rodzinnej jest uzależnione od wysokości środków na ten cel zapisanych w budżecie powiatu.
4. W ramach swojej działalności ośrodki zobowiązane są do współpracy z placówkami opiekuńczo–wychowawczymi w zakresie diagnozy sytuacji dziecka oraz możliwości pozyskania dla niego rodziny adopcyjnej lub zastępczej. Przeprowadzone kontrole wskazują, że współpraca większości ośrodków z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi jest szczególnie ożywiona dopiero

na etapie zgłoszenia dziecka do poszukiwania zastępczego środowiska rodzinnego. Tymczasem przedstawiciele ośrodków adopcyjno–opiekuńczych powinni brać aktywny udział w ocenie sytuacji dziecka przebywającego w placówce poprzez systematyczne uczestnictwo w posiedzenia stałych zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz świadczenie poradnictwa dla kadry placówek.

5. Ośrodki adopcyjno–opiekuńcze prowadzą również poradnictwo i terapię rodzin adopcyjnych, zastępczych i naturalnych. W znacznej mierze praca ośrodków skoncentrowana jest wokół rozwiązywania trudności wychowawczych i budowania więzi pomiędzy członkami rodzin. Należy jednak zaznaczyć, że z uwagi na ograniczone możliwości finansowe, kadrowe i lokalowe, stopień realizacji zadania nie odpowiada faktycznym potrzebom zgłaszanym przez poszczególne osoby/ rodziny.
6. Do zadań ośrodków należy również stała współpraca z placówkami opiekuńczo–wychowawczymi typu rodzinnego. Jest ona konieczna przede wszystkim dla sporządzenia okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce oraz wspierania dyrektora placówki w sporządzaniu indywidualnych planów pracy z dzieckiem oraz dokonywanie oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce rodzinnej. Współpraca ta jest szczególnie ożywiona w przypadku placówek, których dyrektorzy byli szkoleni i diagnozowani przez dany ośrodek. Ośrodki mają za zadanie uczestniczyć w tym procesie jako instytucja służąca placówkom poradą i wsparciem w zakresie wyboru dla dziecka najlepszej formy opieki zastępczej.
7. Ośrodki adopcyjno–opiekuńcze powinny otrzymywać pełną informację o dzieciach, które zostały zgłoszone przez placówki opiekuńczo – wychowawcze do poszukiwania rodzinnej opieki zastępczej. Wyczerpująca informacja, sporządzona i przekazana przez placówki jest niezbędna ośrodkom dla poszukiwania rodziny właściwej ze względu na potrzeby dziecka – KARTA DZIECKA.
8. Z zebranych w 2008 roku informacji wynika, że ośrodki adopcyjno–opiekuńcze w coraz większym stopniu podejmują współpracę z placówkami opiekuńczo–wychowawczymi w zakresie sporządzania opinii o dziecku zgłoszonym do rodzinnej opieki zastępczej. W wielu placówkach przedstawiciele ośrodków są stałymi uczestnikami posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Jednocześnie, w mniejszym zakresie prowadzona jest praca z rodzinami naturalnymi dzieci przebywających w placówkach rodzinnych. Ma to związek przede wszystkim z dużymi dysfunkcjami występującymi w rodzinie naturalnej oraz niechęcią tej rodziny do poprawy swojej sytuacji.
9. Ośrodki adopcyjno–opiekuńcze wydają opinie wymaganą dla rodzin zaprzyjaźnionych (są to rodziny obce, których członkowie wspierają działania wychowawcze placówki opiekuńczo–wychowawczej w zakresie życia rodzinnego - § 2 pkt 8 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo–wychowawczych). W celu uzyskania opinii rodzina zaprzyjaźniona powinna zgłosić się do ośrodka adopcyjno–opiekuńczego współpracującego z daną placówką. Przepisy nie regulują sposobu postępowania przy wydawaniu opinii. Opinię taką ośrodek

powinien wydać zgodnie z przyjętymi w nim procedurami i metodologią postępowania. Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy powinien, w celu rozpoznania środowiska rodzinnego rodziny zaprzyjaźnionej, przeprowadzić wywiad środowiskowy oraz zebrać niezbędne do wydania opinii informacje zgodnie z metodologią badań pedagogicznych. Opinia wydawana przez ośrodek adopcyjno-opiekuńczy powinna być poparta osobistym badaniem kandydatów przeprowadzonym w ośrodku adopcyjno-opiekuńczym.

Niektóre ośrodki adopcyjno-opiekuńcze opracowały na swoje potrzeby obowiązujące *zasady wydawania opinii dla rodzin zaprzyjaźnionych*.

10. Stosownie do § 4 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 rozporządzenia w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze wydają kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej opinie o spełnianiu przez nich warunków, a kandydatom do prowadzenia placówki rodzinnej opinię o posiadaniu odpowiedniego przygotowania.
11. Stosownie do § 8 rozporządzenia w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze kwalifikują do przysposobienia dzieci zgłoszone przez m.in. matki biologiczne. W paragrafie tym nie zawarto żadnego wyjątku, co oznacza, że dla każdego dziecka, zgłoszonego przez matkę, ośrodek musi wszcząć procedurę zmierzającą do kwalifikacji tego dziecka do przysposobienia. Prowadzenie procedury przysposobienia nie podlega rejonizacji. Zarówno osoby zgłaszające chęć przysposobienia dziecka, jak i matka lub rodzice dziecka, mają prawo wybrać dowolny ośrodek adopcyjno-opiekuńczy na terenie kraju. Ponadto, aby umożliwić osobom wnioskującym i rodzicom dziecka zachowanie anonimowości, do której wszystkie osoby mają prawo, ustawodawca nie ograniczył terytorialnie działania ośrodka do jednego powiatu.

6. ROCZNY PROGRAM DZIAŁANIA W ZAKRESIE NADZORU NAD JAKOŚCIĄ DZIAŁAŃ OŚRODKÓW ADOPCYJNO-OPIEKUŃCZYCH W 2009 ROKU

Priorytety kontroli w 2009 roku:

- Sposób pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia placówek rodzinnych (art. 82 ust.5 ustawy o pomocy społecznej),
- Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kandydatów do prowadzenia placówek rodzinnych na podstawie programów szkolenia rodzin zastępczych, o których mowa w art. 77 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy społecznej (art.83 ust.1 ustawy o pomocy społecznej),
- Wydawanie kandydatowi do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zaświadczenia kwalifikacyjnego zawierającego potwierdzenie ukończenia szkolenia dla rodzin zastępczych oraz opinię o spełnieniu przez tę rodzinę warunków, o których mowa

w art. 73 ust. 1 i 3 pkt 2-6 ww. ustawy, a kandydatowi do prowadzenia placówki rodzinnej opinii o posiadaniu odpowiedniego przygotowania (art. 83 ust. 2 ww. ustawy),

- Sposób prowadzenia dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do przysposobienia;
- Procedury dotyczące adopcji zagranicznej w ośrodkach wyznaczonych do przeprowadzania adopcji zagranicznej (przepisy wykonawcze na podstawie art. 83 ust.12 ww. ustawy);
- Zakres współpracy ośrodków adopcyjno-opiekuńczych z innymi instytucjami na rzecz tworzenia rodzinnej opieki zastępczej, podejmowane działania umożliwiające dzieciom powrót do domów rodzinnych.(art.82 ww. ustawy).

Zaplanowane kontrole w 2009 roku:

Lp.	Jednostka kontrolowana	Forma kontroli	Termin kontroli
1.	OAo TPD Warszawa	problemowa	marzec
2.	Katolicki OAo Warszawa	problemowa	październik
3.	OROZ Nasz Dom Warszawa	problemowa	wrzesień
4.	POAO Warszawa	problemowa	grudzień
5.	Krajowy OAo TPD Warszawa	problemowa	lipiec
6.	OAo Ciechanów	problemowa	styczeń
7.	OAo Siedlce	problemowa	październik
8.	OAo Radom	-	-
9.	OAo Ostrołęka	-	-
10.	OAo Płock	-	-
11.	Katolicki OAo Radom	-	-

PODSUMOWANIE

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wydał 8 października 2008 r. *Uchwałę w sprawie ogłoszenia roku 2009 Rokiem Rodzinnej Opieki Zastępczej*. W tekście uchwały zwrócono uwagę na potrzebę poprawy sytuacji dzieci odrzuconych i osieroconych oraz podjęcia działań na rzecz rozwoju i popularyzacji rodzinnej opieki zastępczej.

Rodzina zastępcza jest formą zastępczego środowiska rodzinnego i funkcjonuje na mocy orzeczenia sądu, lecz stanowi jedynie czasową formę opieki nad dzieckiem. Utworzenie rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno-prawnej pomiędzy rodzicami zastępczymi a dzieckiem.

Zadania ośrodków adopcyjno – opiekuńczych związane ze szkoleniem i kwalifikowaniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz do adopcji dziecka mają na celu możliwie najlepszy dobór rodzin dla dzieci zgłoszonych do wojewódzkiego banku danych. Prowadzone przez ośrodki szkolenia oparte na programach powstałych w wyniku wieloletnich doświadczeń związanych z organizowaniem opieki zastępczej, mają z założenia spełniać rolę pomocniczą w merytorycznym przygotowaniu kandydatów do podjęcia trudu wychowania dziecka pozbawionego rodziny naturalnej. Zakres wszystkich programów szkoleń prowadzonych przez ośrodki adopcyjno – opiekuńcze w województwie mazowieckim obejmuje kwestie związane nie tylko z opieką i wychowaniem dziecka, ale również z jawnością adopcji. Istotnym elementem pracy ośrodków, związanej ze szkoleniem kandydatów, jest tworzenie i realizowanie programów szkoleń dostosowanych do specyfiki niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych. Należy jednak zauważyć, że samo odbycie szkolenia nie daje kandydatom gwarancji uzyskania pozytywnej kwalifikacji. Kwalifikacja rodziny jest uzależniona od faktycznych predyspozycji kandydatów do przyjęcia dziecka. Rozpoznaniu motywacji i oczekiwań kandydatów związanych z dzieckiem służy dogłębna diagnoza psychologiczno-pedagogiczna dokonywana przez specjalistów z ośrodka.

Realizacja przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze ustawowych zadań we współpracy z placówkami opiekuńczo–wychowawczymi pozwala obu stronom na wypracowanie coraz lepszych metod pracy z dzieckiem i zapewnieniu coraz większej liczbie dzieci zastępczego środowiska rodzinnego.

Z zebranych w 2008 roku informacji wynika, że ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w coraz większym stopniu podejmują współpracę z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w zakresie sporządzania opinii o dziecku zgłoszonym do rodzinnej opieki zastępczej. W wielu placówkach przedstawiciele ośrodków są stałymi uczestnikami posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Jednocześnie, w mniejszym zakresie prowadzona jest praca z rodzinami naturalnymi dzieci przebywających w placówkach rodzinnych. Ma to związek przede wszystkim z dużymi dysfunkcjami występującymi w rodzinie naturalnej oraz niechęcią tej rodziny do poprawy swojej sytuacji.

Do zadań ośrodków należy również stała współpraca z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi typu rodzinnego w zakresie sporządzania okresowej oceny sytuacji dziecka oraz dokonywania oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce rodzinnej. Współpraca ta jest szczególnie ożywiona w przypadku placówek, których dyrektorzy byli szkoleni i diagnozowani przez dany ośrodek. Ośrodki mają za zadanie uczestniczyć w tym procesie jako instytucja służąca placówkom poradą i wsparciem w zakresie wyboru dla dziecka najlepszej formy opieki zastępczej.

Zgodnie z § 2 pkt 8 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych ośrodki adopcyjno-opiekuńcze wydają opinie wymaganą dla rodzin zaprzyjaźnionych. Rodziny zaprzyjaźnione to rodziny obce, których członkowie wspierają działania wychowawcze placówki opiekuńczo-wychowawczej w zakresie życia rodzinnego. Przepisy nie regulują sposobu postępowania przy wydawaniu opinii. Opinię taką ośrodek powinien wydać zgodnie z przyjętymi w nim procedurami i metodologią postępowania. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy TPD w Warszawie opracował własną procedurę postępowania pod nazwą *zasady wydawania opinii dla rodzin zaprzyjaźnionych*.

W ramach realizacji zadań ośrodki adopcyjno-opiekuńcze zobowiązane są do współdziałania z instytucjami powołanymi w celu udzielania wsparcia dziecku i rodzinie. Z danych pochodzących z 2008 roku wynika, że ośrodki działające w województwie mazowieckim nie do końca mają możliwość zgodnej współpracy z sądami rodzinnymi, szczególnie w zakresie regulowania sytuacji prawnej dziecka opuszczonego. Powodem takiego stanu rzeczy są najczęściej zbyt długie terminy pomiędzy poszczególnymi etapami postępowania sądowego utrudniające uregulowanie sytuacji prawnej dziecka. W przypadku dzieci przekazanych do adopcji tuż po urodzeniu powoduje to konieczność kilkumiesięcznego nawet pobytu w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Innym powodem niedoskonałej współpracy ośrodków z sądami jest odmienny niejednokrotnie

stosunek stron postępowania do rodzin naturalnych dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych. Z informacji przekazywanych przez ośrodki adopcyjno–opiekuńcze wynika, że pomimo kilkuletniego pobytu dziecka w placówce i wystarczających przesłanek do uregulowania jego sytuacji prawnej sądy rzadko postanawiają o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej.

Niezaprzeczalnym jest fakt, że ośrodki adopcyjno–opiekuńcze w coraz większym stopniu wpisują się w system pomocy dziecku i rodzinie. Współdziałanie ośrodków z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, jako jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej odpowiedzialnymi za realizację powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną stało się niezbędne dla prawidłowego budowania spójnego i efektywnego systemu pomocy społecznej.

Raport o działalności ośrodków adopcyjno–opiekuńczych województwa mazowieckiego w 2008 roku został opracowany w Oddziale Pomocy Środowiskowej Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na podstawie danych uzyskanych w trakcie prowadzonych kontroli w 2008 roku i informacji zebranych w ramach sprawowanego nadzoru w ośrodkach adopcyjno – opiekuńczych.

Akceptuję:

DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej

Halina Lipke

Spis tabel

Nr tabeli	Tytuł	strona
1	Programy szkolenia dla kandydatów do rodzinnej opieki zastępczej	8
2	Ilość kandydatów zgłoszonych, uczestniczących i kończących szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	9
3	Ilość przeprowadzonych adopcji krajowych i zagranicznych w roku 2008	10
4	Ilość dzieci zgłoszonych do wojewódzkiego banku danych przez poszczególne jednostki	12
5	Dzieci według wieku zgłoszone do wojewódzkiego banku danych	12
6	Ilość rodzin zastępczych i umieszczonych dzieci w roku 2008	19
7	Ilość rodzin zastępczych i umieszczonych dzieci w roku 2002, 2004 i 2007	19

WYKAZ OŚRODKÓW ADOPCYJNO - OPIEKUŃCZYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Lp.	Nazwa Ośrodka	Adres i telefon	Typ ośrodka	Podmiot prowadzący	Pozycja w Rejestrze	Nr decyzji Wojewody Mazowieckiego i data wydania
1.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Warszawie	ul. Nowogrodzka 75, 02-018 Warszawa, tel. 022 622 03 70, 622 03 71, 622 03 72	1. realizuje adopcje krajowe, 2. upoważniony do współpracy z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami i ośrodkami adopcyjnymi, 3. prowadzi Wojewódzki Bank Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatkach zakwalifikowanych do rodzinnej opieki zastępczej, 4. prowadzi Centralny Bank Danych o dzieciach, którym nie można zapewnić opieki w rodzinie przysposabiającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	Miasto st. Warszawa	1	1/2002 z 07.10.2002r.
2.	Katolicki Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Warszawie	ul. Grochowska 194/ 196, 04 - 357 Warszawa, tel. 022 618 92 45, 818 53 37, 818 54 30	realizuje adopcje krajowe, upoważniony do współpracy z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami i ośrodkami adopcyjnymi	Kuria Biskupia Diecezji Warszawsko - Praskiej, ul. Floriańska 2A, 03 - 707 Warszawa	10	5/2004 z 23.11.2004r.
3.	Krajowy Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie	ul. Krakowskie Przedmieście 6, 00-325 Warszawa, tel. 022 425 46 77, 425 46 88	upoważniony do współpracy z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami i ośrodkami adopcyjnymi	Zarząd Główny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie ul. Krak. Przedmieście 6, 00 - 325 Warszawa	9	2/2004 z 23.03.2004r.

4.	Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie	ul. Szpitalna 5/6, 00-031 Warszawa, tel. 022 826 22 15, 827 50 23	realizuje adopcje krajowe	Zarząd Oddziału Województwa Mazowieckiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Kredytowa 1A, 00 - 031 Warszawa	8	1/2004 z 17.02.2004r.
5.	Ośrodek Rodzinnej Opieki Zastępczej Towarzystwa "Nasz Dom" w Warszawie	Al. Zjednoczenia 34, 01-830 Warszawa, tel. 022 864 03 23	realizuje adopcje krajowe	Zarząd Główny Towarzystwa "Nasz Dom" w Warszawie, Al. Zjednoczenia 34, 01-830 Warszawa	6	1/2003 z 03.02.2003r.
6.	Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Radomiu	ul. Kolberga 19, 26-600 Radom, tel. 048 331 11 50	realizuje adopcje krajowe	Miasto Radom	2	1/2009 02.02.2009r.
7.	Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Płocku	ul. Prez. I. Mościckiego 6, 09-400 Płock, tel. 024 365 92 27, 366 72 50	realizuje adopcje krajowe	Miasto Płock	5	5/2002 z 20.12.2002r.
8.	Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Ciechanowie	ul. Orylska 9, 06-400 Ciechanów, tel. 023 673 56 09	realizuje adopcje krajowe	Powiat Ciechanowski	7	2/2003 z 08.05.2003r.
9.	Katolicki Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Radomiu	ul. Kościelna 5, 26-604 Radom, tel. 048 365 29 29, 385 15 34	realizuje adopcje krajowe	Caritas Diecezji Radomskiej, ul. Kościelna 5, 26-604 Radom	12	1/2005 z 24.01.2005r.
10.	Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Siedlcach	ul. Dzieci Zamojszczyzny 39/33, 08-110 Siedlce, tel. 0 25 644 06 30	realizuje adopcje krajowe	Miasto Siedlce	13	2/2005 z 14.02.2005r.
11.	Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Ostrołęce	ul. Spokojna 16, 07-410 Ostrołęka, tel. 029 764 52 74	realizuje adopcje krajowe	Miasto Ostrołęka	14	1/2006 z 31.08.2006r.